



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaromíra Klepše a soudců JUDr. Ing. Viery Horčicové a JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila v právní věci

žalobkyně: JUDr. B. K.

proti

žalovanému: Úřad městské části Praha 1
sídlem Vodičkova 681/18
115 68 Praha 1 – Nové Město
zastoupeného Mgr. Robertem Tschöplem, advokátem
se sídlem Pod Křížkem 428/4, Praha 4 - Braník

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením žalovaného, který spočíval v zamítnutí žádosti s ev. č. P1/2023/117835 o vydání parkovacího oprávnění žalobkyně dne 15. 1. 2024

takto:

- I. Městský soud v Praze **určuje**, že zamítnutí žádosti žalobkyně s ev. č. P1/2023/117835 o vydání parkovacího oprávnění dne 15.1.2024 bylo nezákonným zásahem žalovaného.
- II. Žalovaný je **povinen** žalobkyni nahradit náklady soudního řízení ve výši **2.000 Kč** ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- I. Předmět věci

1. Žalobkyně - rezident Městské části Praha 1 - obdržela dne 14. 10. 2023 notifikaci o blížícím se konci platnosti jejího stávajícího parkovacího oprávnění. Žalobkyně měla za to, že splňuje podmínky ustanovení § 23 odst. 1 písm. c) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, požádala proto dne 28. 11. 2023 o vydání parkovacího oprávnění k stání na území Městské části Praha 1. Dne 15. 1. 2024 správní orgán žádost žalobkyně pod ev. číslem P1/2023/117835 zamítl.

II. Žaloba

2. Žalobkyně namítla, že postupovala dle ustanovení § 23 odst. 1 písm. c) zákona o pozemních komunikacích a popisu oprávnění a pokynů pro jeho získání s názvem „*Dlouhodobá parkovací oprávnění do zón placeného stání v hl. m. Praze Popis oprávnění a pokyny pro jeho získání – veřejná verze*“, konkrétně dle odst. 1 a 2, oddílu 1.5, odstavce 1, pododdílu 1.5.1 a odstavce 10, pododdílu 1.5.2. Rovněž postupovala dle legitimního očekávání, kdy žalovaný ve dnech 19. 10. 2023, 20. 10. 2023 a 3. 11. 2023 po žalobkyni předložení nájemní smlouvy přímo požadoval.
3. Žalobkyně přiložila k žádosti občanský průkaz, z něhož bylo patrné místo trvalého pobytu na území Městské části Praha 1, osvědčení o registraci vozidla, nájemní smlouvu k vozidlu ze dne 28. 11. 2023 prokazující užívání vozidla nejméně po dobu platnosti parkovacího oprávnění, výpis z obchodního a živnostenského rejstříku vozidla prokazující pronájem od právnické osoby, která má oprávnění k půjčování movitých věcí.
4. Žalobkyně je toho názoru, že žalovaný ji zamítnutím žádosti zkrátil na právu nerušeně parkovat předmětný automobil na území Městské části Praha 1. Domáhá se proto deklarace nezákonnosti tohoto zásahu.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný v první řadě zpochybnil svoji pasivní legitimaci. Uvedl, že vymezení oblastí hlavního města Prahy, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy na základě ustanovení § 23 zákona o pozemních komunikacích, učinilo hlavní město Praha a to nařízením č. 19/2017 Sb. hl. m. Prahy, v přenesené působnosti. Žádosti o vydání parkovacích oprávnění vyřizují jednotlivé městské části, jedná se o výkon veřejné správy v přenesené působnosti, který je svěřen obci – hlavnímu městu Praha, přičemž Úřad městské části Praha 1 je pouze výdejnou parkovacích oprávnění, který tuto činnost zajišťuje pro originárního vykonavatele veřejné správy hlavní město Prahu a je řízen jeho interními pokyny (např. Metodika). Správní úkony, které vykonává Úřad městské části Praha 1, nejsou úkony ve správním řízení. Tuto skutečnost je třeba vyhodnotit v kontextu ustanovení § 23 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, § 44 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze a § 4 odst. 1 Statutu hlavního města Prahy (OZV č. 55/2000 Sb. hl. m. Prahy).
6. K věci samé shrnul, že prostřednictvím systému (<https://portal.zpspraha.cz/>), který provozuje Magistrát hlavního města Prahy a Technická správa komunikací hlavního města Prahy, a.s. je správcem systému zón placeného stání, v průběhu roku 2023 přijal opakované žádosti žalobkyně o vydání parkovacího oprávnění. Konkrétně se jednalo o žádosti ze dne 17.10.2023, 19.10.2023, 2.11.2023, 6.11.2023, 7.11.2023, 28.11.2023.
7. Žalovaný uvedl, že postupoval podle aplikovatelných zásad činnosti správních orgánů, zákonů (správní řád, zákon o pozemních komunikacích), nařízení hlavního města Prahy (č. 19/2017 Sb. hl. m. Prahy) a současně se řídil se závazným pokynem Magistrátu hlavního

města, který usměrňuje správní praxi podřízených správních orgánů na příslušném úseku státní správy a který je aktem interní povahy.

8. Od podání první žádosti měl pochybnosti o tom, zda u žalobkyně nedochází k obcházení právní úpravy za účelem vyhnutí se řádné platby za vydání parkovacího oprávnění podle platných předpisů. Tyto pochybnosti žalobkyni opakovaně sdělil. Žalobkyni vyzval k prokázání právního titulu, který ji opravňuje k užívání vozu, pro nějž žádala o vydání parkovacího (rezidentního) oprávnění, a který nebyl v jejím vlastnictví. K tomuto jej opravňuje čl. 1.5.2 bod 11 Metodiky.
9. Žalobkyně v souvislosti s podáním žádosti ze dne 28.11.2023 tento titul doložila a formálně tak odstranila vady podání, které zabráňovaly vydání parkovacího oprávnění. Žalobkyně však neodstranila pochybnosti žalovaného o snaze zjevně zneužít práva ze strany žalobkyně, resp. společnosti JUSTITIA GROUP, s.r.o. (vlastník vozidla ke dni podání žádosti). O tomto závěru žalovaný informoval žalobkyni dne 15.1.2024, tedy ve lhůtě stanovené podle ustanovení § 71 odst. 3 věty první ve spojení s § 154 *in fine* a § 158 odst. 1 správního řádu, přičemž tato informace obsahovala veškeré náležitosti stanovené v ustanovení § 155 odst. 3 správního řádu.
10. Žalovaný k pochybnostem o účelovosti postupu žalobkyně uvedl, že dle čl. III odst. 3.1 předložené nájemní smlouvy pozbývá smlouva platnosti, nevydá-li Úřad městské části Praha 1 oprávnění k parkování na území této městské části. Podle jeho názoru je existence smlouvy pouze za účelem vyhnutí se řádné platby za vydání parkovacího oprávnění podle platných předpisů. Pokud totiž vozidlo žalobkyně fakticky užívá, není správnímu orgánu zřejmé, proč by měla být existence právního vztahu mezi tehdejšími vlastníkem vozidla a žalobkyní omezena existencí této rezolutivní podmínky v příložené smlouvě, která je závislá na vydání či nevydání parkovacího oprávnění. Současně je třeba tuto rezolutivní podmínku posuzovat i v kontextu podmínky stanovené v Metodice, kde se uvádí, že je třeba aby, žadatel měl vozidlo dlouhodobě v užívání a to: „*nejméně na dobu platnosti parkovacího oprávnění.*“
11. Dále poukázal na to, že žalobkyně v souvislosti s podáváním žádostí (tj. od 17.10.2023) flexibilně a operativně upravovala smlouvy, tak aby vyhovovaly jejím potřebám za účelem vydání rezidentního parkovacího oprávnění, což vzbudilo důvodnou pochybnost žalovaného správního orgánu o tom, zda tyto smlouvy nejsou sjednány pouze za účelem vyhnutí se řádné platby za vydání parkovacího oprávnění podle platných předpisů. Některé smlouvy byly totiž uzavřeny za zjevně nevýhodných podmínek pro společnost, která vozidlo vlastnila (např. smlouva o výpůjčce), přičemž tyto podmínky vzbuzovaly pochybnosti o tom, zda žalobkyně a společnost plní své daňové povinnosti v souvislosti s užíváním vozidla. V tomto ohledu je třeba také srovnat podmínky, které Metodika klade na zaměstnance nebo členy orgánů společnosti, kteří užívají auto vlastněné společností (srov. např. čl. 1.5.2 bod 4, 5, 6, 7 Metodiky). Přestože se jedná o smlouvu o nájmu ze dne 28. 11. 2023 (tedy poslední právní titul prokazující právní vztah žalobkyně k vozidlu) na první pohled bezvadná (s výhradou výše uvedené rozvazovací podmínky), žalovaný hodnotil celý „řetězec smluv“ (smlouva o výpůjčce, nájemní smlouvy) a faktické jednání žalobkyně ve vzájemném kontextu. Žalovaný poukázal také na to, že si vyžádal pokyn nadřízeného správního orgánu Magistrátu Hlavního města Prahy k posouzení žádostí žalobkyně, který vyhodnotil smlouvu jako účelovou s doporučením oprávnění pro předmětný vůz nevydat. Žalovaný tak respektoval pokyn nadřízeného orgánu.

12. Co se týče lhůty k vyřízení žádosti žalobkyně, žalovaný odkázal na § 154 správního řádu. Má za to, že pokud žalobkyně podala svou žádost 28.11.2023, kterou žalovaný správní orgán začal opětovně zpracovávat, prověřovat, vyžádal si k ní stanovisko právního odboru a o této žádosti rozhodl dne 15.1.2024, pak má žalovaný za to, že postupoval bezodkladně a jeho postup nebyl stížen průtahy. Žalobkyně od 17.10.2023 také zahltla žalovaného přípisu a stížnostmi ve smyslu ustanovení § 175 správního řádu (toto žalovaný soudu dokládá předloženým správním spisem), které žalovaný správní orgán taktéž zpracovával.
13. Žalovaný je názoru, že jeho jednání není nezákonné. Postupoval v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů, když zkoumal, zda ze strany žadatele nedochází ke zneužívání práva, které nepožívá právní ochrany, k tomu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2019, č. j. 1 As 10/2019 – 32 a ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011-81.
14. Žalobkyně k vyjádření žalovaného neučinila žádnou repliku.

IV. Jednání

15. Jednání ve věci se konalo dne 31. 10. 2024.
16. Žalobkyně setrvala na dosavadním postoji. Shrнула, že o parkovací oprávnění neúspěšně opakovaně žádala od 17. 10. 2023, do konce ledna 2024 pak auto nemohla používat, bylo odstavené. Od roku 2014 úspěšně prokazovala užívací titul k vozidlu smlouvou o výpůjčce, k čemuž přistoupila stejně i v říjnu 2023. To jí uznáno nebylo s tím, že užívacím titulem měla být nájemní smlouva. 6x byla žádost na základě smlouvy o výpůjčce zamítnuta, domáhala se proto odůvodnění těchto zamítnutí. Přitom vzhledem k tomu, že žalovaný vyžadoval, aby předložila nájemní smlouvu, proto ji sjednala a přiložila ji k žádosti ze dne 28. 11. 2023. Sjednala v ní rozvazovací podmínku vázanou na získání oprávnění proto, aby nemusela pro případ zamítnutí žádosti sjednávat zase zvláště ukončení smlouvy, jako tomu bylo v předchozích případech. Pozastavila se nad tím, že odůvodnění zamítnutí žádosti trvalo až do 15. 1. 2024, má za to, že žalovaný jen hledal důvod pro zamítnutí žádosti, k níž byla přiložena požadovaná nájemní smlouva. Samotné zdůvodnění zamítnutí ze dne 15. 1. 2024 uvádí pouze a jen právě existenci rozvazovací podmínky, podle žalobkyně jde o libovůli žalovaného. Podle žalobkyně je žalovaný ve věci pasivně legitimovaný, další důvody uvedené ve vyjádření k žalobě nejsou uvedeny mezi důvody pro zamítnutí žádosti dne 15. 1. 2024, nejsou ani doloženy (např. závazný pokyn magistrátu, sdělení pochybností, výzva k prokázání titulu užívání). Podle žalobkyně není předložený správní spis úplný, absentují tam např. stížnosti na zaměstnance, žádosti o sdělení úřední osoby, žádosti o podrobné odůvodnění zamítnutí žádosti, nejsou tam založeny odpovědi Magistrátu hlavního města Prahy.
17. Žalovaný je toho názoru, že podmínky pro vyhovění žaloby nebyly splněny. Podle žalovaného jednáním žalobkyně dochází ke zneužívání práv, které nepožívá právní ochrany. Důvody k tomu byly žalobkyni opakovaně sděleny. Pokyn magistrátu, že žádost žalobkyni nedoporučuje schválit, byl žalobkyni sdělen v prosinci 2023 a tyto důvody byly sděleny opakovaně, naposledy 15. 1. 2024. Žalovaný je toho názoru, že při vyřizování žádosti postupoval v souladu s relevantními právními předpisy a zásadami správního řízení.
18. Soud na jednání provedl důkaz listinami: metodikou „*Dlouhodobá parkovací oprávnění do zón placeného stání v hl. m. Praze, Popis oprávnění a pokyny pro jeho získání – veřejná verze*“.

19. Soud neprovedl důkaz oznámením o blížícím se konci platnosti parkovacího oprávnění, emailem o přijetí žádosti dne 28. 11. 2023, nájemní smlouvou ze dne 28. 11. 2023, emailem z 15. 1. 2024 o zamítnutí žádosti ze dne 28. 11. 2023, sdělením žalovaného ze dne 15. 1. 2024 o důvodech nevydání parkovacího oprávnění a dalšími doklady přiloženými k žádosti (občanský průkaz, výpis z živnostenského rejstříku a obchodního rejstříku, technický průkaz automobilu). Jedná se o součásti správního spisu, kterým se dokazování neprovádí (rozsudek NSS č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS z 29. 1. 2009). Byť žalobkyně namítla neúplnost předloženého správního spisu, pro úvahy soudu byl jeho obsah dostatečný. Relevantní podklady součástí jeho obsahem totiž jsou a navíc jde o podklady k žádosti, jejichž obsah mezi stranami není sporný.
20. Soud rovněž neprovedl důkaz emaily z adresy info@zpspraha.cz ze dnů 19. 10., 20. 10., 3. 11. 2023 o zamítnutí žádosti žalobkyně o vydání parkovacího oprávnění ze dne 17. 10, 19. 10., 2. 11. 2023. Jedná se o důkazy nadbytečné pro předmět nynější věci – posouzení zákonnosti postupu při nedělení parkovacího oprávnění žalobkyni na základě žádosti ze dne 28. 11. 2023.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

21. Žalobkyně se domáhá určení, že zásah provedený žalovaným byl nezákonný. Proto je pro projednání věci rozhodný skutkový a právní stav, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 věta za středníkem s. ř. s.).
22. Určovací žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je důvodná, jsou-li kumulativně splněny tyto podmínky: žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). (rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005–65, 603/2005 Sb. NSS).
23. Jedinou podmínku, kterou je nutné blíže posoudit, je podmínka 3 – zda byl zásah žalovaného nezákonný. Podmínky 1, 2 a 4 jsou v tomto případě splněny, neboť je to přímo žalobkyně, kdo je zkrácen na svém veřejném subjektivním právu v podobě možnosti parkovat jako rezident na území Městské části Praha 1, a to na základě sdělení o zamítnutí žádosti o rezidenční parkování, které mířilo proti žádosti žalobkyně. Soud rovněž nepochybuje o splnění podmínky 5, tedy že zásah žalovaného není rozhodnutím. Postup žalovaného při zamítnutí žádosti neprobíhá ve správním řízení, ale je tzv. jiným úkonem podle § 158 odst. 1 s. ř. Může tedy představovat nezákonný zásah (rozsudek NSS ze dne 13. 1. 2022, č. j. 6 As 155/2021–28).
24. Podle ustanovení § 23 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. o provozu na pozemních komunikacích pro účely organizování dopravy na území obce může obec v nařízení obce vymezit oblasti obce, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a) k stání silničního motorového vozidla v obci na dobu časově omezenou, nejvýše však na dobu 24 hodin, b) k odstavení nákladního vozidla nebo jízdní soupravy v obci na dobu potřebnou k provedení celního řízení, c) k stání silničního motorového vozidla provozovaného právnickou nebo fyzickou osobou za účelem podnikání podle zvláštního právního předpisu, která má sídlo nebo provozovnu ve vymezené oblasti obce, nebo k stání silničního motorového vozidla fyzické osoby, která má místo trvalého pobytu nebo je vlastníkem nemovitosti ve vymezené oblasti obce nebo k stání silničních motorových vozidel stanovených v nařízení obce, nebude-li tímto užitím

ohrožena bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích a jiný veřejný zájem. V nařízení obce stanoví obec způsob placení sjednané ceny a způsob prokazování jejího zaplacení.

25. Jedná se o výkon přenesené působnosti obce, neboť nejen pravomoc k vydání nařízení dle § 23 zákona o pozemních komunikacích, ale rovněž jakákoli jiná pravomoc vykonávaná na základě tohoto zákona je výkonem přenesené působnosti obce (§ 44a zákona o pozemních komunikacích) - rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2022, č. j. 6 As 155/2021–28.
26. Hlavní město Praha k provedení této úpravy vydalo nařízení č. 19/2017 Sb. HMP, kterým se vymezují oblasti hlavního města Prahy, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy. Podle ustanovení § 1 tohoto nařízení vymezené oblasti hlavního města Prahy, ve kterých lze místní komunikace nebo jejich určené úseky užít za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy k stání silničního motorového vozidla v hlavním městě Praze na dobu časově omezenou, nejvýše však na dobu 24 hodin, nebo k stání silničního motorového vozidla provozovaného právnickou nebo fyzickou osobou za účelem podnikání podle zvláštního právního předpisu, která má sídlo nebo provozovnu ve vymezené oblasti hlavního města Prahy, nebo k stání silničního motorového vozidla fyzické osoby, která má místo trvalého pobytu nebo je vlastníkem nemovitosti ve vymezené oblasti hlavního města Prahy, jsou uvedeny v příloze č. 1 k tomuto nařízení.
27. Podle § 3 odst. 1 tohoto nařízení místní komunikace nebo jejich určené úseky, které lze užít za podmínek stanovených tímto nařízením za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy k stání silničního motorového vozidla provozovaného právnickou nebo fyzickou osobou za účelem podnikání podle zvláštního právního předpisu, která má sídlo nebo provozovnu ve vymezené oblasti hlavního města Prahy č. 1, nebo k stání silničního motorového vozidla fyzické osoby, která má místo trvalého pobytu nebo je vlastníkem nemovitosti ve vymezené oblasti hlavního města Prahy č. 1, jsou uvedeny v příloze č. 3 k tomuto nařízení pod bodem 1.
28. Podle § 4 tohoto nařízení sjednaná cena se platí zakoupením parkovacího oprávnění na úřadě městské části příslušné k vymezené oblasti hlavního města Prahy nebo na Magistrátu hlavního města Prahy nebo zaplacením v parkovacím automatu nebo prostřednictvím virtuálních parkovacích hodin.
29. Ceník parkovacích oprávnění a karet v zónách placeného stání pro oblasti na území hl.m. Prahy vymezené územím celé či části území městské části je poté stanoven v přílohách 1 a 2 usnesení Rady hlavního města Prahy číslo 1709 ze dne 18. 7. 2017.
30. Stěžejní pro posouzení věci je Metodika obsahující pokyny pro výdej rezidentního parkovacího oprávnění s názvem „*Dlouhodobá parkovací oprávnění do zón placeného stání v hl. m. Praze, Popis oprávnění a pokyny pro jeho získání – veřejná verze*“.¹ (dále jen „Metodika“).
31. Metodika v oddílu 1.5. odst. 1 stanoví, že fyzická osoba (žadatel) musí mít místo trvalého pobytu v příslušné oblasti zón placeného stání. Občané ČR podle pododdílu 1.5.1. odst. 1 dokládají k žádosti platný občanský průkaz nebo platný cestovní pas; v případě on-line

¹ Dostupná na webových stránkách v části metodiky ke stažení (<https://parking.praha.eu/cs/ke-stazeni/ke-stazeni-metodiky/>)

žádosti přes webový portál jsou žadatelé zpravidla ztotožnění (elektronická identita občana nebo předchozí ztotožnění úřadem).

32. Dále Metodika v oddíle 1.5. odst. 2 požaduje, aby měl žadatel právní vztah k vozidlu, pro které je parkovací oprávnění vystavováno. Právní vztahy relevantní pro nyní řešenou věc blíže vymezuje pododdíl 1.5.2. odst. 11, podle kterého: *„Žadatel má vozidlo dlouhodobě v užívání na základě jiného právního titulu (např. nájem, výpůjčka, výprosa, věcné břemeno atd.) nejméně na dobu platnosti parkovacího oprávnění: předkládá se ORV, popř. výpis z ORV podepsaný a opatřený datumem stvrzující platnost uvedených údajů, s úředním překladem do češtiny (není nutný pro slovenštinu), a písemnou smlouvu zakládající právo k dlouhodobému užívání.“*
33. Žalovaný v první řadě zpochybňuje svoji pasivní legitimaci. Podle § 83 s. ř. s. je žalovaným ten správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah. Žalobkyně sama jako žalovaného označila právě Úřad městské části Praha 1.
34. Městský soud vychází z toho, že žalovaný je k vydání oprávnění zmocněn dle § 4 Nařízení, podle něhož se *„sjednaná cena platí zakoupením parkovacího oprávnění na úřadě městské části příslušné k vymezené oblasti hlavního města Prahy“*; kromě úřadu městské části je pak možné dle stejného ustanovení Nařízení získat parkovací oprávnění i na Magistrátu hlavního města Prahy. Z bodu 1.4 Metodiky vyplývá, že parkovací oprávnění lze vyřídit – *„fyzicky na výdejně parkovacích oprávnění v městské části, pro kterou si parkovací oprávnění zřizujete“*. Dále z bodu 1.5.2 odst. 6 Metodiky vyplývá, že *„žadatel-fyzická osoba podnikající má vozidlo registrováno na IČO: dokládá se originál ORV, při výdeji parkovacího oprávnění postupuje výdejna jako u osoby s trvalým pobytem v oblasti zón placeného stání“* nebo dle odst. 11 *„výdejna parkovacích oprávnění si může vyžádat další dokumenty dokládající platnost právního vztahu“*. Z toho vyplývá, že žalovaný jako *„výdejna parkovacích oprávnění“*, jak lze ostatně dovodit z jejího slovního označení, není pouze sběratelem žádostí o parkovací oprávnění, ale rovněž tím orgánem, kdo prodej parkovacích oprávnění k žádosti žadatele přímo vyřizuje. V pravomoci žalovaného je tedy kromě sběru rovněž posouzení žádosti, jejích náležitostí a následný výdej (prodej) parkovacích oprávnění.
35. Právě žalovaný pak žádost žalobkyně zamítl a odůvodnil to sám jako *„zdejší správní orgán“* – viz první odstavec odůvodnění ze dne 15. 1. 2024. Ve věci prodeje parkovacího oprávnění žalobkyni tedy jednal žalovaný jako příslušný správní orgán. Městský soud proto nemá pochyby o tom, že právě žalovaný je ve věci pasivně legitimován.
36. Ze správního spisu a z dokazování soud zjistil následující skutkový stav. Žalobkyně obdržela 14. 10. 2023 emailem oznámení o blížícím se konci platnosti rezidentského parkovacího oprávnění v oblasti P1 pro vozidlo s registrační značkou 9AL8017. Novou žádost k tomuto vozidlu podala elektronicky dne 28. 11. 2023, žádost získala evidenční číslo P1/2023/117835. K žádosti přiložila svůj občanský průkaz, z něhož vyplývá, že má místo trvalého pobytu na území Městské části Praha 1. Na stejné adrese má sídlo společnost JUSTITIA GROUP, s.r.o., která je evidována v technickém průkazu jako vlastník vozidla. Žalobkyně doložila, kromě občanského průkazu a technického průkazu vozidla, rovněž výpis z obchodního a živnostenského rejstříku společnosti JUSTITIA GROUP, s.r.o. Žalobkyně krom toho doložila rovněž nájemní smlouvu ze dne 28. 11. 2023 mezi společností JUSTITIA GROUP, s.r.o. a žalobkyní, jejímž předmětem je přenechání užívání automobilu registrační značky 9AL8017 žalobkyni. V bodě 3.1 strany sjednaly, že *„Tato smlouva se stává platnou a účinnou“*

ke dni jejího podpisu oběma smluvními stranami, přičemž nevydává-li Úřad městské části Praha 1 oprávnění k parkování na území této Městské části, pozbývá tato smlouva platnosti.“

37. Doba nájmu tedy byla sjednána s rozvazovací podmínkou tak, že nezíská – li žalobkyně parkovací oprávnění, pozbývá smlouva platnosti. Pro všechny ostatní případy tedy platilo, že nájem byl sjednán na dobu neurčitou (srov. § 2204 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník), tj. na dobu přesahující platnost nejdelšího parkovacího oprávnění 1 roku (srov. bod 1.2 Metodiky).
38. Žalobkyně tedy formálně splnila všechny podmínky pro vydání parkovacího oprávnění a objektivně tedy jednala v souladu s těmito podmínkami.
39. Žalovaný žádost zamítl, o čemž byla žalobkyně uvědoměna emailem dne 15. 1. 2024 z adresy info@zpspraha.cz. Žalovaný v samostatném odůvodnění zamítnutí žádosti ze dne 15. 1. 2024 uvedl, že důvodem podání této žádosti je snaha zjevně zneužít práva ze strany žalobkyně resp. společnosti JUSTITIA GROUP, s.r.o. (vlastník předmětného vozidla registrační značky 9AL8017). Poukázal na část III. nájemní smlouvy, bod 3.1. Vzhledem k tomuto ustanovení je žalovaný názoru, že existence tohoto soukromoprávního titulu je pouze za účelem vyhnutí se řádné platby za vydání parkovacího oprávnění podle platných předpisů. V dalším textu odůvodnění uvedl již jen tolik, že v případě, že by došlo ke změně okolností, které brání vydání žádosti (např. by byla podána žádost o vydání parkovacího oprávnění pro vlastněné vozidlo žalobkyni), pak je připraven uspokojit navrhovatele (žadatelku) ve smyslu ustanovení § 62 soudního řádu správního. Ke stížnostem žalobkyně na nevyřízení žádosti o vydání parkovacího oprávnění uvedl, že ty jsou částečně důvodné. Správní orgán měl informovat žalobkyni o zamítnutí žádosti a důvodech k tomuto postupu a to napravil žalovaný nynějším přípisem. Pro uložení opatření proti nečinnosti neshledal důvod vzhledem k překážkám pro vydání parkovacího oprávnění.
40. V řízení před soudem pak žalovaný doplnil, že hodnotil i řetězec smluv a faktické jednání žalobkyně od 17. 10. 2023, která opakovaně žádala o parkovací oprávnění a upravovala smlouvy (některé sjednané za zjevně nevýhodných podmínek). Žalovaný rovněž disponoval pokynem Magistrátu hlavního města Prahy, který rovněž hodnotil nájemní smlouvu jako účelovou a doporučil oprávnění nevydat.
41. Soud na základě uvedeného podstatu postoje žalovaného shrnuje tak, že ten žalobkyni parkovací oprávnění nevydal, neboť bylo toho názoru, že záměrem žalobkyně bylo svou žádostí zneužít právo.
42. Judikatura správních soudů u institutu zákazu zneužití práv reflektuje několik východisek, které shrnul Nejvyšší správní soud v poměrně nedávném rozsudku ze dne 30. 8. 2024, č. j. 3 Afs 11/2023 – 107 následovně.
43. Institut zákazu zneužití subjektivních práv (k ničím neodůvodněné újmě jiného či k ničím neodůvodněné újmě společnosti, tj. koneckonců jejích členů) představoval a představuje materiální korektiv formálního pojmání práva, prostřednictvím něhož se do právního řádu vnášelo a vnáší hledisko ekvity (spravedlnosti). Zneužitím práva je obecně situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 - 48, č. 869/2006 Sb. NSS).

44. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu *ultima ratio*, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastními právnímu řádu, zejména principem právní jistoty, s nímž se – zcela logicky – nejvíce střetává (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74, č. 2099/2010 Sb. NSS). K jeho aplikaci lze tedy přistoupit pouze ve výjimečných situacích, kdy bylo dosaženo určité výhody pouze kvůli jednání, které lze charakterizovat jako zneužití práva. Při aplikaci principu zákazu zneužití práva jsou proto povinny správní orgány i soudy hodnotit každý jednotlivý případ v kontextu jeho specifických okolností. Pouze jednání, které může být bez významných pochybností označeno za zneužití práva, není právem chráněno a může být postiženo.
45. Městský soud v dalším proto hodnotil, zda formálně dovolené jednání žalobkyně dosáhlo natolik významné intenzity, že lze hovořit o zneužití práva, kterému nepřisluší právní ochrana.
46. Zákon o silničním provozu v ustanovení § 23 odst. 1 písm. c), ustanovení § 1 a § 3 Nařízení umožňují získat parkovací oprávnění v oblasti Městské části Praha 1 fyzickým osobám s místem trvalého pobytu v dané oblasti a stejně tak i právnickým osobám (příp. podnikajícím fyzickým osobám). Hlavní město Praha k tomu v ceníku parkovacích oprávnění „pouze“ stanovilo rozdílnou cenu. Zatímto pro fyzickou osobu s místem trvalého pobytu je v ceníku stanovena cena parkovacího oprávnění v oblasti ve výši 1.200 Kč za rok, pro právnickou osobu se jedná o částku 7.000 Kč za rok.
47. Oblast vydávání parkovacích oprávnění obecně skýtá možnost obcházení práva, pokud skuteční uživatelé vozidel nemající žádný vztah k území uzavírají fiktivní smlouvy s osobami, které podmínku vztahu k území naplňují, aby poté mohli tito skuteční uživatelé parkovat na vyhrazených komunikacích v regulovaných oblastech (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 2. 2024, č. j. 10 A 152/2023 – 45). Odobné motivy k vydání parkovacího oprávnění osobě odlišné od vlastníka vymezil a následně hodnotil rovněž rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2020, č. j. 17 A 40/2020- 69.
48. Pokud by parkovací oprávnění pro automobil získané na základě nájemní smlouvy využívala žalobkyně, jednalo by se o jednání v souladu s § 23 odst. 1 písm. c) zákona o provozu na pozemních komunikacích, § 1 a § 3 nařízením i metodikou, tedy nepochybně o žádoucí stav arobovaný právními předpisy. Pokud by však bylo spolehlivě zjištěno, že prostřednictvím parkovacího oprávnění dochází k jinému využívání oprávnění určeného pro rezidenta, znamenalo by takové jednání obcházení účelu této regulace. V případě žalobkyně se logicky nabízí např. situace, že by parkovací oprávnění žalobkyně coby fyzické osoby s místem trvalého bydliště v oblasti fakticky využívala právnická osoba, která by jinak za parkovací oprávnění měla zaplatit podstatně vyšší cenu.
49. Žalovaný žádost zamítl dne 15. 1. 2024. K důvodům tohoto postupu ve sdělení ze dne 15. 1. 2024 nicméně nespécifikoval, jak konkrétně mělo dojít ke zneužití práva prostřednictvím žádosti žalobkyně. Závěr žalovaného o zneužití práva se odvíjí toliko od hodnocení smyslu rozvazovací podmínky dle předložené nájemní smlouvy a od celkového hodnocení jednání žalobkyně, které předcházelo podání žádosti dne 28. 11. 2023 – k posledně uvedenému však žalovaný již nijak dále nevylicil, jaké skutečnosti a v čem konkrétně mají nasvědčovat zneužití práva.
50. Žalobkyně sjednala dne 28. 11. 2023 nájemní smlouvu na přenechání užívání automobilu s pronajímatelem - společností, která má sídlo na totožné adrese jako je žalobkynino místo

trvalého bydliště v oblasti Městské části Praha 1. Je pravdou, že Metodika v bodu 1.5.2 odst. 1, 2, 12 - 15 předpokládá jako primární vztah žadatele k vozidlu jeho vlastnictví (a za tím účelem stanovuje jeho prokazování několika způsoby). V případech uvedených v odst. 3 - 11 nicméně tato část Metodiky předpokládá odlišení v osobě vlastníka vozu a fyzické osoby žadatele a uživatele (např. svěření vozu zaměstnavatelem, dlouhodobý pronájem od půjčovny, dlouhodobé užívání na základě jiného právního titulu). Proto pokud žalovaný poukazuje na to, že žalobkyně od 17. 10. 2023 postupně předkládala a upravovala několik smluv, podle názoru soudu nejde o dostatečně významné indicie nedovoleného či zneužívajícího jednání – Metodika obecně umožňuje v pododdílu 1.5.2. odst. 11 výdej parkovacího oprávnění žadateli, který „*má vozidlo dlouhodobě v užívání na základě jiného právního titulu (např. nájem, výpůjčka, výprosa, věcné břemeno atd.)*“. Žalobkyně dle přehledu žádostí založeného ve správním spisu parkovacími oprávněními disponovala od roku 2018 a i pro další období po 13. 11. 2023, kdy jí předchozí oprávnění končilo, zjevně tedy chtěla pro automobil získat navazující parkovací oprávnění. A pakliže žalovaný předloženým smlouvám k přechodím žádostem žalobkyně ze dnů 17. 10. 2023, 19. 10. 2023, 2. 11. 2023 stručně vytýkal nesplnění některých formálních náležitostí, je pochopitelné, že na tyto výtky žalobkyně reagovala a vždy k pozdější žádosti předložila smlouvy, které měly doložit jeho dlouhodobé užívání a které svým obsahem reagovaly právě na dřívější zamítnutí žádostí např. ze dne 17. 10. 2023, 20. 10. 2023, 3. 11. 2023.

51. V každém případě, co se týče nájemní smlouvy konečně předložené k žádosti ze dne 28. 11. 2023, jestliže jí bylo vozidlo přenecháno k užívání osobou pronajímatele, který má sídlo na stejném místě jako je žalobkyně (nájemkyně) a ta pro toto vozidlo pak žádá o vydání rezidenčního parkovacího oprávnění, které je cenově znatelně výhodnější, než-li by bylo parkovací oprávnění pro vozidlo žadatele pronajímatele – právnické osoby, v takové situaci je jistě legitimní zájem žalovaného na zjištění, jaký je smysl a účel nájmu vozidla.
52. Z nájemní smlouvy ze dne 28. 11. 2023 vyplývá však pouze tolik, že pronajímatel žalobkyni přenechal automobil k užívání za cenu nájemného ve výši 10 Kč za každý ujetý kilometr. Pokud žalovaný výslovně poukázal na rozvazovací podmínku sjednání doby nájmu v části III, bodě 3.1 nájemní smlouvy vázanou na získání oprávnění, z toho podle názoru soudu ani nepřímou nevyplývá nic o účelovosti sjednání takové smlouvy. Soud poukazuje na to, že dle notifikace konce platnosti parkovacího oprávnění ze dne 14. 10. 2023 žalobkyně ke stejnému automobilu disponovala parkovacím oprávněním již v období 14. 11. 2022 – 13. 11. 2023. Žalobkyně tak mohla mít zájem na dalším pronájmu tohoto vozidla jen za situace, kdy pro něj bude mít k dispozici také parkovací místo a pokud by jej nezískala, mohlo to pro ni být zatěžující natolik, že o pronájem vozidla nestála.
53. Žalovaný, byť pochopitelně půjde vzhledem k rozsahu a množství parkovacích oprávnění o obtížný úkol, nepředložil např. poznatky o tom, že žalobkyně automobil fakticky pro svou potřebu nevyužívá a že jej např. nadále využívá pronajímatel, nebo že by žalobkyně sama vlastnila jiný automobil a z toho důvodu by pro ni nájem vozidla byl zjevně nadbytečný, nebo že by mezi žalobkyní a pronajímatelem existovala nějaká osobní provázanost, z níž by mohla vyplývala jednání ve shodě za účelem získání výhodnějšího parkovacího oprávnění.
54. K záměru žalobkyně získat parkovací oprávnění lze tedy z dostupných podkladů přímo dovodit pouze to, že pronajímatel a žalobkyně disponují stejnou adresou sídla resp. trvalého bydliště a že žalobkyně by o pronájem vozidla neměla zájem, pokud by nezískala parkovací oprávnění. Krom těchto skutečností však není soudu zřejmé žádné další propojení mezi pronajímatelskou společností a žalobkyní a o záměrech jejich jednání. Žalovaný nepředložil

žádné další důkazy např. o faktickém průběhu sjednaného smluvního vztahu, kterým by také mohl prokazovat účelovost tohoto jednání. A ostatně žádné takové konkrétní skutečnosti ani netvrdí. Byť poukazuje na to, že obdržel emaily 6. 11. a 7. 12. 2023 od nadřízeného orgánu s pokynem žádost zamítnout, soudu je nepředložil a nejsou součástí ani správního spisu. Soudu tak není zřejmé ani to, v čem měl nadřízený orgán spatřovat účelovost jednání žalobkyně.

55. Bez dalších indicií o subjektivních motivech jednání pronajímatele a žalobkyně, které by mohly nasvědčovat zneužití práva, se tak soudu z nyní dostupných podkladů nabízí jako věrohodné a logické vysvětlení sjednání smlouvy v takové podobě např. i to, že společnost pronajímatele, která má sídlo na adrese jako místo trvalého bydliště žalobkyně, jí zkrátka umožnila za nájemné užívat svůj automobil, který sama nevyužívala. V souladu s pododdílem 1.5.2. odst. 11 Metodiky by pak žalobkyni svědčilo právo na vydání parkovacího oprávnění pro rezidenta a právě na tom by žalobkyně mohla mít žalobkyně legitimní zájem.
56. Podle názoru soudu také nelze přičítat k tíži žalobkyně to, že se řadou svých stížností (ze dne 16. 11. 2023, 30. 11. 2023, 4. 12. 2023, 6. 12. – 14. 12. 2023) domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného, přičemž se domáhala vydání parkovacího oprávnění a svými žádostmi se několikrát ve dnech 23. 11. 2023 a dne 28. 11. 2023 domáhala u žalovaného mj. sdělení důvodů k předchozímu zamítnutí žádostí. Žalobkyni uplynula platnost předchozího parkovacího oprávnění k automobilu dne 13. 11. 2023 a o nové oprávnění několikrát opakovaně žádala od 17. 10. 2023, tj. s předstihem tak, aby novým parkovacím oprávněním disponovala v návaznosti bezprostředně na to předchozí. Žalovaný v jednotlivých případech sdělil jen velmi kusé důvody zamítnutí žádosti. Žalobkyně se takto tedy snažila relativně včas domoci buďto vydání parkovacího oprávnění nebo alespoň komplexního sdělení důvodů, které tomu bránily tak, aby se svou další žádostí mohla být již úspěšná. Požadavku žalobkyně na sdělení důvodů vyhověl žalovaný až dne 15. 1. 2024 (tj. po lhůtě k vydání oprávnění – srov. § 158 odst. 1 ve spojení s § 154 odst. 1 a § 71 odst. 3 správního řádu), kdy poprvé a dle správního spisu i jedinkrát žalobkyni sdělil ve smyslu § 155 odst. 3 správního řádu důvody pro nevydání parkovacího oprávnění pro zneužití práva. Byť je ze správního spisu zjevné, že žalobkyně zjevně svými procesními podáními k žalovanému nadužívala svých procesních práv, pořád šlo toliko o obranu proti postupu žalovaného, který nemá žádný přímý vztah ke způsobu využití parkovacího oprávnění. Ani v tomto jednání tedy soud nevidí indicie o záměru žalobkyně zneužít žádostí právo na získání výhodnějšího parkovacího oprávnění.
57. Byť se soud ztotožňuje se žalovaným, že okolnosti sjednané smlouvy vzbuzují legitimní pochybnosti o účelu nájmu vozidla, v projednávané věci žalovaný nezjistil dostatečně závažné skutečnosti, které by poukazovaly na záměr smluvních stran zneužít právo na získání cenově výhodnějšího parkovacího oprávnění.

VI. Závěr a náklady řízení

58. Žalobkyně k žádosti doložila všechny potřebné podklady a splnila podmínky stanovené zákonem o pozemních komunikacích a Metodikou žalovaného. Současně z ničeho nevyplývá, že by se žalobkyně svou žádostí snažila zneužít právo. Soud se naopak neztotožnil se žalovaným v tom, že by jednání žalobkyně vykazovalo znaky zneužití práva, jemuž by nebylo možné poskytnout ochranu.

59. Soud proto shledal žalobu důvodnou. Výrokem I. proto určil, že zamítnutí žádosti žalobkyně o vydání parkovacího oprávnění s ev. č. P1/2023/117835 dne 15.1.2024 byl nezákonným zásahem žalovaného (§87 odst. 2 s. ř. s.).
60. Výrok II. o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů účastník, který měl ve věci úspěch. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, jež sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 2 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení; kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je však nepřipustná. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podávají-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. října 2024

JUDr. Jaromír Klepš v.r.
předseda senátu